

komercijalizacije tradicijske kulture i potaknuti sadašnje (ali i nove, mlade) stručnjake na uključivanje u buduće projekte.

Luka Šešo

Uncertainty and Disquiet (Incertitude et inquiétude), 12. međunarodna konferencija EASA-e, Pariz, Francuska, 10.-13. srpnja 2012.

Ovogodišnja dvanaesta konferencija Evropskog udruženja socijalnih antropologa (European Association of Social Anthropologists) održana je u Parizu od 10. do 13. srpnja 2012. na Sveučilištu Paris Ouest Nanterre La Défense pod naslovom "Uncertainty and Disquiet" ("Neizvjesnost i uznemirenost"). Domaćin ovogodišnje konferencije bio je LEESC (Laboratoire d'ethnologie et de sociologie comparative) koji je dio prestižnog CNRS-a (Centre national de la recherche scientifique).

Oko 1400 znanstvenika prezentiralo je radove vezane za široko postavljen tematski okvir. Na konferenciji je održano 140 radionica i tri vrlo zanimljive plenarne sjednice. Tema ovogodišnje konferencije privukla je radove koji se bave etnografijom i antropologijom (kulturnom i socijalnom antropologijom te etnologijom) radikalne nesigurnosti koja se javlja u kontekstu katastrofa, ekstremnog nasilja ili kriza te raspada individualnih i kolektivnih identiteta.

Veliki broj prijavljenih i prezentiranih radova zasigurno ne predstavlja iznenađenje budući da tema konferencije odlično oslikava jednu bitnu dimenziju suvremenog društvenog života. Kao što su pojedini društveni teoretičari (poput Becka, Giddensa ili Baumana) zaključili, *postmoderno društvo* ili društvo *druge moderne* društvo je rizika, točnije, društvo koje pojačano percipira rastuće rizike koji su proizvod razvoja tehnologije, sve veće instrumentalne moći čovječanstva, ali i neizvjesne svakodnevnice. Neizvjesna svakodnevnica u okružju stalno fluktuirajućeg, "tekućeg" društva te rastuća socijalna nejednakost proizvode uznemirenost i tjeskobu koja zavređuje antropološku analizu i etnografski opis. Kako bi se bolje razumjeli trenutni društveni procesi, zasigurno vrijedi proučavati manifestacije "kaosa" i društvena polja u kojima se očituje radikalna neizvjesnost u kontekstu "postmodernog" slabljenja normativnih i kognitivnih orijentira te simboličkih sistema koji su osiguravali "smislenost" ljudskog života u odnosu na ograničenu vremenitost i smrt.

Tematski zaokružen glavni program započeo je uvodnim predavanjem "Fear, apprehension and urban space" Caroline Humphrey sa Sveučilišta Cambridge. Humphrey je prezentirala rad koji se bavi određenom "formom" straha i tjeskobe koji se javljaju u urbanom prostoru. Koristeći etnografsko istraživanje na području grada Ulaanbaatara (Mongolija), pokazala je da preseljenje iz ruralne sredine u grad mijenja forme percepcije nadolazećih prijetnji i rizika.

Tematski program nastavljen je izvođenjem sadržajno raznolikih radionica koje su bile dobro posjećene. Osim radionica, posebno bih istaknuo i tri plenarne sjednice koje su temom djelomično izašle iz zadanog okvira. Plenarna sjednica

A na kojoj su sudjelovali Philippe Descola, Didier Fassin, Bruno Latour i Martin Holbraad tematizirala je odnos društvene kritike i antropologije pitanjem: stvara li antropologija zbog svoje metode i predmeta istraživanja poseban oblik društvene kritike?

Na plenarnoj sjednici B obrađivana je aktualna tema društvenog otpora i protesta na kojoj je naglašen poseban položaj antropologije kod istraživanja navedenih fenomena. Na plenarnoj sjednici C propitivan je odnos između suvremene etnografske prakse koja je pod sve većim znanstvenim i društvenim pritiskom da odmah proizvede rezultate te klasičnog antropološkog pristupa kojeg su karakterizirala dugotrajna terenska istraživanja.

Uz plenarne sjednice istaknuo bih bogat filmski program te dodatne aktivnosti koje su uključile umjetničku instalaciju, nekoliko radionica, susrete s izdavačima i koncert etno glazbe.

Konferencija je pokazala da je izuzetno važno proučavati kulturne i društvene fenomene u kojima se može iščitati krajnja neizvjesnost i osjećaji straha budući da takva istraživanja bitno pridonose razumijevanju suvremene društvene situacije koja je obilježena izraženom percepcijom rizika koja generira stanje opće uznemirenosti. Prezentirani radovi pokazuju da antropologija kao disciplina sa svojim metodološkim okvirom može ponuditi drugačiju, slojevitiju, gušću interpretaciju navedenih fenomena. Osim toga, konferencija je pružila kvalitetan okvir za propitivanje temeljnih teorijskih i metodoloških postavki suvremenih antropoloških istraživanja doprinoseći time daljnjem razvoju discipline.

Duško Petrović

Idemo na pivo! Izložba u Etnografskom muzeju u Zagrebu i popratni katalog izložbe, Zvezdana Antoš, ur., 267 str.

Autorica izložbe "Idemo na pivo!" u Etnografskom muzeju u Zagrebu, Zvezdana Antoš zajedno sa suradnicima, prema već prokušanom receptu upustila se u zanimljivo istraživanje kulture proizvodnje i konzumacije piva u Hrvatskoj i Europi. Govoreći o prokušanom receptu referiramo se na njezine prošle projekte od kojih bi se kao jedan vrlo uspješan mogla izdvojiti izložba postavljena također u autoričinoj matičnoj kući – Etnografskom muzeju u Zagrebu – "Pokuštvo u Hrvatskoj". Poput upravo spomenute izložbe tako i izložba "Idemo na pivo!", prema uputi i konceptu autorice Antoš, na specifičan način njeguje komunikaciju s muzejskom publikom. Čini se kako je to, uz osnovnu ideju prikaza povijesti proizvodnje i konzumacije piva, vrlo važan i reklo bi se nosivi element čitave koncepcije izložbe.

Pivo kao alkoholni napitak podrazumijeva određene aspekte društvenosti, pri čemu najvažniji i najistaknutiji aspekt društvenosti vezujemo uz njegovu konzumaciju. Radovi koji istražuju kulturu proizvodnje i konzumacije piva u suvremenom društvu uglavnom bilježe raznolike situacije u kojima se ono konzumira